

ТЕМАТИКА КОНФЕРЕНЦІЇ ТА СЕКЦІЇ
економічні науки

Хоменко І.О. д.е.н., професор
Чернігівський національний технологічний університет,
innakhomenko28@gmail.com
Гурнак В.М. д.е.н., професор
Національний транспортний університет,
Волинець Л.М. к.е.н, доцент
Національний транспортний університет,

Інтелектуалізація логістичних ланцюгів постачань при виконанні міжнародних перевезень на основі інвайронментальної концепції управління

Прискорений рух економіки до більш інтелектуалоємної моделі розвитку та швидкого поширення знань сприяє виникненню нових сучасних логістичних технологій і підходів до управління глобальними ланцюгами постачання. Домінантою сталого розвитку міжнародних транспортних послуг є інвайронментальна концепція управління, основу якої складає соціо-еколого-економічна модель. Показники транспортної галузі свідчать про спад обсягів перевезень, але позитивну динаміку зростання демонструє аграрний сектор, продукція якого становить половину всіх експортних обсягів і забезпечує третину валютних надходжень держави. У нинішньому році врожай сягнув 92-94 млн.т. зернових та олійних., вивезення якого було таким самим членом, як і торік. Україна отримала значні валютні надходження завдяки експорту зерна, обсяги якого у минулому році становив 70млн.т. продукції. Натомість є суттєві чинники, котрі гальмують ефективне функціонування логістичного ланцюга. Зокрема технологічна орієнтація залізничників, переважно на маршрутні перевезення висвітлила проблему нерівномірного розвитку потужностей припортових залізничних станцій і морських портів, а також неузгодженість обсягів зернових в угодах стивідорських компаній з реальними можливостями портів. Загострилось питання малодіяльних дільниць, яких на залізничному транспорті налічується 66, де на 400 станціях вантажиться щодоби 2-5 вагонів зерна і недостатньо локомотивів для їх збирання. Фактично існує графік сезонних коливань транспортування зернових, зокрема їхня відсутність протягом 3-4 місяців на рік [2]. Розв'язання цих питань можливе шляхом формування інтелектуалізація логістичних ланцюгів постачань на основі інвайронментальної концепції управління.

Характерними рисами сьогоденного стану діяльності транспортної галузі є наступне. Стрімко йдуть на спад обсяги перевезень, критичного рівня досяг фінансовий стан всієї галузі.

Довготривале падіння обсягів перевезень залізничним транспортом об'єктивно залежить від зміни валового національного продукту (ВВП). Аналіз показав, що вирішальний вплив на обсяги вантажних перевезень має саме динаміка ВВП, тобто фактично промислове виробництво. Якщо цей показник зростає, то майже пропорційно збільшуються залізничні перевезення, і навпаки. На цьому фоні динамічний розвиток і зростання обсягів виробництва продукції, особливо зернової та олійної групи, демонструє аграрний сектор держави [3].

Якщо 28 років тому Україна експортувала зерно до Північної Африки та Європи, сьогодні – 40% експорту йде в Азійські країни, де приріст населення є сталим і досить високим. За прогнозами ООН в 2050 році в світі буде налічуватись 9,7 млрд жителів, при цьому найбільший приріст населення очікується в Індії. Тобто збільшення обсягів

виробництва сільгосппродукції в загальному вигляді буде мати гарантований ринок збуту. Тому на перший план виступають проблеми логістичного характеру [2].

Сучасні тенденції розвитку світової економіки в контексті загальносвітової цивілізаційної динаміки і формування інформаційного суспільства свідчать про інтелектуалізацію всіх сторін життєдіяльності суспільства. Переважна більшість розвинутих країн активно розбудовує засновану на знаннях економічну систему, яка принципово змінює традиційні підходи та моделі розвитку логістичних ланцюгів постачання. Логістика є не тільки ключовою функцією сучасного підприємства й бізнесу загалом, але й, за образним висловленням німецьких фахівців, «мотором економіки», тобто впливає на ефективність і конкурентоспроможність національної системи господарювання [4].

При цьому, важливо відзначити, що теперішні етапи розвитку людського суспільства та посилення його впливу на екологію як наслідок науково-технічного прогресу, підвищується практичне значення інвайронментальної економіки.

Проблеми екологічного обґрунтування проектів інтелектуалізації логістичних ланцюгів та управління інвестиційними процесами з урахуванням вимог охорони навколишнього середовища є досить насущними. На сьогодні це є пріоритетним внаслідок підвищення значимості подальшого впровадження в господарське життя країни концепції стійкого розвитку[1]. Як відомо, концепція сталого розвитку включає три складові: економічну, соціальну та екологічну, які нерозривно пов'язані між собою. Тому, інтелектуалізація логістичних ланцюгів постачання має базуватися на інвайронментальній концепції управління яка базується на взаємозв'язку між екосистемами, соціальними спільнотами й економічними системами, а також умовами, що забезпечують стійкий стан і прогресивний розвиток усіх трьох систем.

Перелік посилань

1. Воркут Т.А. Управління ланцюгами постачань: логістичний аспект. Навчальний посібник / Т.А. Воркут, О.Є. Білоног, А.М. Дмитриченко, Ю.О. Третиниченко. – К.: НТУ, 2017. – 288 с.
2. Хоменко І.О. Застосування фрактальних структур при дослідженні динаміки економічних явищ та процесів. Вісник Чернігівського державного технологічного університету: зб. наук. праць. Чернігів: ЧДТУ, 2010. № 46. С. 52-55.
3. Хоменко І.О., Волинець Л.М. Інтегральні системні характеристики фрактальних структур при дослідженні активізації процесу розвитку кластерних формувань на автотранспорті. Управління проектами, системний аналіз і логістика. К.: НТУ, 2014. Вип. 14. С. 11-17.
4. Волинець Л.М. Проблемні питання поліпшення логістичної взаємодії суміжників при експорті товарів. / Л.М Волинець, В.М Гурнак // Тези доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції, Северодонецьк – Одеса – Вільнюс – Київ (23-25 травня 2018 року). Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля, Одеський національний морський університет. – Одеса: КУПРІЄНКО СВ, 2018. – С.247-250.
5. Шкарлет С.М. Імплементация європейських стандартів як основа механізму удосконалення державного регулювання у транспортній галузі / С.М. Шкарлет, І.О. Хоменко, Л.М. Волинець // Управління проектами, системний аналіз і логістика. Ч.2: Серія «Економічні науки» – К.: НТУ, 2017. – Вип. 20. – С.95-101.